

»Vredno je
delati za svojo
narodnost«
STR. 3

Spet trte so
rodile...
STR. 5

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 13. novembra 2014

Leto XXIV, št. 46

Slovenska zagovornica obiskala vodjo Vladnega urada v Sombotelu

6. novembra je v prostorih Vladnega urada Železne županije prišlo do prvih pogovorov med slovensko zagovornico v madžarskem parlamentu Eriko Köleš Kiss in vladnim pooblaščencem za Železno županijo Bertalanom Harangozójem. Pobudo za srečanje je dal slednji, saj si je želel spoznati parlamentarno zastopnico Slovencev na Madžarskem, ki edina med zagovorniki izhaja iz Železne županije.

Kakor je kasneje vladni pooblaščenec Harangozó povedal, sta z zagovornico Köleš Kiss pregledala uspehe v preteklih letih in omenila sodobne izzive. Tudi novi temeljni zakon Madžarske v preambuli priznava narodnosti kot državotvorne elemente, kar je v skladu z evropsko zakonodajo, tako Harangozó. Kot uspeh je izpostavil zastopstvo narodnosti v državnem zboru, za pomemben korak naprej pa je označil prevzem obeh dvojezičnih osnovnih šol v Porabju s strani Državne slovenske samouprave ter predajo cestnega odseka Gornji Senik-Verica. Pri obeh slednjih nalogah je imel tudi Vladni

Erika Köleš Kiss (z desne) je Bertalanu Harangozóju (z leve) predstavila položaj Slovencev in svoje delo

Slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss in njen sodelavec dr. Ferenc Sütő

urad pomembno vlogo, tako Bertalan Harangozó. Vladni pooblaščenec je še poudaril pomen osamosvojitve Republike Slo-

venije kot najbolj odločne zastopnice interesov slovenske skupnosti na Madžarskem. Oba naroda imata skupno tisočletno

krajine, je poudarila zagovornica Köleš Kiss. V primeru Porabja sta prioritetni področji kmetijstvo in turizem, ob tem pa mora območje ohraniti prvotnost in možnosti za primerno življenje. Za ohranjanje in predajanje identite pa so izjemnega pomena slovenske vzgojno-izobraževalne ustanove od vrtca do visokošolskih programov, tako slovenska zagovornica. V verskem življenju so nepogrešljive maše v maternem jeziku najmanj enkrat na mesec v vseh slovenskih naseljih ter pouk verouka v slovenščini - z mentorji iz Slovenije.

Erika Köleš Kiss - sicer predsednica Vzgojno-izobraževalne in kulturne podkomisije pri Narodnostni komisiji DZ - se je strinjala z vladnim pooblaščencem Bertalanom Harangozójem, da morajo njuna srečanja postati karseda redna. Vodja Vladnega urada Železne županije je še poudaril, da bo storil vse za podporo razvoju slovenske skupnosti v županiji in drugod, zagovornica Köleš Kiss pa se je strinjala z nadaljnjjimi rednimi konzultacijami.

-dm-

Zmeraj aktualna tema

TABUJI V MLADINSKI KNJIŽEVNOSTI

Ker obljuba dela dolg, se v pričujočem zapisu vračamo k 19. srečanju slovenskih mladinskih pisateljev *Oko besede*, ki je bilo v Murski Soboti, v organizaciji Podjetja za promocijo kulture Franc - Franc. Ob objavi tokratnega prejemnika večernice za roman *Kot v filmu Vinka Möderndorferja* sem napovedal članek o simpoziju *Tabuji v mladinski*

Darka Tancer Kajnih, ki je pripravila izhodišča za razpravo na simpoziju o tabujih v mladinski književnosti in urednica revije Otrok in knjiga, kjer bodo objavljeni referati in razprave s simpozija in Igor Likar, sodelavec projekta Slovenska pisateljska pot in režiser na Radiu Slovenija, program Ars.

književnosti, ki ga je tradicionalno na *Očesu besede* (vsako leto na drugo temo) pripravila revija *Otrok in knjiga*. Namreč: pisanje za mlade bralke in bralce je zelo pomembno in zahtevno umetniško dejanje. Strokovnjaki ugotavljajo, da je res kakovostna manj kot tretjina knjižne produkcije, namenjena mladim bralcem v Sloveniji.

Urednica revije *Otrok in knjiga* Darka Tancer Kajnih je pripravila izhodišča vprašanja za simpozij, in sicer jih naštejmo nekaj: - Kakšna je razlika med moralno občutljivimi temami in tabuji? - Kako se s sodobnimi tabuji spopadajo avtorji, uredniki, starši, učitelji, knjižničarji? - Kakšnega bralca oziroma kakšno branje zahteva leposlovje s tabujskimi temami? in Katere teme danes v

svetu in pri nas še veljajo za tabu in zakaj? Na ta in še nekatera vprašanja so na simpoziju poizkusili odgovoriti strokovnjaki in avtorji, torej teoretični in praktični. Preden jim v kratkem pregledu *preustimo besedo*, še mnenje nekaterih raziskovalcev, da so v zadnjih dveh desetletjih v mladinski literarni produkciji postopoma padli skoraj vsi tabuji. Čeprav mnogi

in nezaželeno.

S smrtno v mladinski književnosti sta se ukvarjali dr. Dragica Haramija, profesorica mladinske književnosti na Filozofski fakulteti v Mariboru, in Tilka Jamnik, predsednica Slovenske sekcije IBBY (mednarodne zveze za mladinsko književnost). Po podatkih avtoric je 35 naslosov slovenske mladinske literature, v katerih je smrt osrednja tema ali ena od obravnavanih tem, skupaj s prevedenimi pa je na voljo 140 tovrstnih mladinskih knjig v slovenskih knjižnicah.

Dr. Igor Saksida, profesor slovenske književnosti, je odgovarjal na vprašanje, kaj so tabuji v mladinski književnosti in kakšno branje zahtevajo. Predstavil je povezavo problemske mladinske književnosti, tabujskih tem, in Tekmovanja v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje, in sicer prve izrazite odzive na problemska dela, predvsem pa medijske dogodke ob tekmovanju v šolskem letu 2011/2012. Anonimno spletno huijskaštvo je zahtevalo bojkot tekmovanja in odstop komisije; bilo je več negativnih sodb, pri katerih se je videlo, da jih »kritični« bralec sploh ni prebral, neprofesionalno in pristransko poročanje (nekaterih) medijev v stilu, le »škandal« je novica, nenačadne, celo zavajajoče interpretiranje avtorjevega námena in še vrsta nesmislov,

pri katerih se je videlo, da jih »kritični« bralec sploh ni prebral, neprofesionalno in pristransko poročanje (nekaterih) medijev v stilu, le »škandal« je novica, nenačadne, celo zavajajoče interpretiranje avtorjevega námena in še vrsta nesmislov, je prepričan odličen poznavalec mladim in starejšim bralcem namenjenih knjig. Raziskovalka mladinske književnosti, pisateljica in prevajalka dr. Gaja Kos je odgovorila na vprašanje, ali držijo ugotovitve nekaterih raziskovalcev mladinske književnosti, da so iz domače mladinske literarne produkcije tako rekoč izginili

Ustanovljena Državna slovenska samouprava

V Državno slovensko samoupravo je bilo 12. okrobra na lokalnih in narodnostnih volitvah izvoljenih 15 članov: Ilona Bartakovič, Laci Brašč, Marija Balogh Csató, Irena Fasching Libric, Karči Holec, Agica Holec, Péter Kondor, Andreja Kovač, Laci Kovač, Eva Lazar, Marija Kozar, Laci Nemeš, Martin Ropoš, Štefan Trajbar in Ildikó Dončec Treiber.

Državna slovenska samouprava se je konstituirala 8. novembra, ko je izvolila tudi svojega predsednika in druge funkcionarje. Novi-stari predsednik je postal Martin Ropoš, ki je s tem začel svoj šesti mandat, ki se bo od prejšnjih razlikoval tudi po tem, da bo trajal pet let. Člani so za svojega podpredsednika izbrali Karčia Holeca, sodelavca našega časopisa. Samouprava je spremenila tudi svoj statut in na podlagi tega ustanovila tri komisije. Finančno komisijo bo vodila Andreja Kovač, komisijo za kulturo Marija Kozar in komisijo za šolstvo Eva Lazar.

Martin Ropoš je po seji med drugim povedal, da si bo v prvi vrsti prizadeval za nemoteno delovanje slovenskih inštitucij (šol, medijev, kulturnih inštitucij), poudaril je, da je člane samouprave prosil za boljšo promocijo dela samouprave tako med Porabskimi Slovenci kot tudi med člani večinskega naroda.

(Več o tem v naši naslednji številki.)

MS

vsi tabuju. Kakšen razvoj je doživel slovenska mladinska, problemsko naravnana realistična književnost od časa Ingoličeve Gimnazijke do današnjih dni? Dogajanje na literarni sceni kaže na to, da se s tabuji precej bolj junaško kot nekateri starši in učitelji spopadajo avtorji; nekateri bržkone v želji, da bi (tudi) z literaturo pripravili k detabuizaciji določenega področja, pojava in mladostnikom omogočili izhodišče za debate in razsiritev ter kritično poostretev pogleda, drugi morda manj angažirano, zgolj zato, ker so ugotovili, da se takšne teme berejo bolje od kakršnih drugih. Da je torej ukvarjanje s tabujskimi in problemskimi temami moderno. Vse razprave bodo objavljene v posebni številki revije *Otrok in knjiga*, ki jo ureja moderatorka simpozija Darka Tancer Kajnih.

Na vprašanje, ali so tabuji pri pisanju za mlade bralce, je »najboljši« preprost odgovor: So in niso. Kajti pisatelji probleme čutijo po svoje, proučevalci njihovih del zopet po svoje; tisti, ki tabuje (na vse kriplje) iščejo, jih najdejo, oni, ki jih nočejo videti, jih ne vidijo...

Ernest Ružič

Foto: Franc-Franc

Irena Pavlič - dobitnica medalje za častno dejanje

»Vredno je delati za svojo narodnost«

»Vesela in genjena sam bila, ka sam dobila tak veliko odlikovanje.« Tau je povedala Irena Pavlič, stera je – kak smo že v preminauči številki Porabja napisali – iz rauk predsednika slovenskoga rossaga Boruta Pahora dobila medaljo za častno dejanje, za vse, ka je dobroga napravila za slovensko narodnost na Vogrskom, ške posebej kak dugoletna predsednica Slovenskoga društva v Budimpešti, stero je bilau ustavnovljeno 20. oktobra 1990. leta, keden dni pred ustanovnim občnim zborom Zveze Slovencev na Madžarskom. Na tom djileši je bila zvoljena tudi za eno od sekretark – pauleg Irene Barber – té nauve organizacije Porabski Slovencov. »Pravli smo, ka se vse godi v Budimpešti in ka Zveza zatau nüca nekoga, steri de odo na djileše v parlament pa indrik, kama je trbelo titi. Štiri lejta sam bila sekretarka Zveze,« povej Pavličova in cuj dá, ka naj

ustanovili mladinsko sekcijsko. Žmečava z ohranjanjom gezika je že v Porabji, telko žmetnej je tam v Budim-

Porabji ustanovili kulturne skupine, so jih začnili vabiti k sebi, s tisto podporo, stero dobijo iz Slovenije, pa se jim

da nücajo malo vekši plac za svoje programe.

Irena Pavlič se je rodila in gor rasla v Slovenski vesi.

V njenom žitki jo je paut dva-krat odpelala v glavni varaš. Najprva se je tam šaulala za leranco slovenskoga gezika in zemljepisa. Po tistem, gda je prišla nazaj v Porabje, je sedemnajst lejtvila slovenščino na števanovski šauli, pet lejt pa ške na monoštrske gimnaziji.

Po tistem jo je Demokratična zveza južnih Slovanov »potegnola« v Budimpešto, gde je tudi ostala. Spomini na tista lejta, gda je bila leranca v Porabji, pa so ostali lejpi, posebej zatau, ka so te mlajši ške znali materni gezik: »Vsi so znali dobro po domanje gučati, dosta je bilou takši, steri so sploj nej znali

Irena s svojo žlato v Ljubljani, gda je prekvzela odlikovanje

pešti? Na tau moje pijtanje sogovornica odgovori: »Ja, rejsan je žmetno. Tam ne moremo gučati materni gezik, nej na cesti, nej v bauti, nej na delovnom mestu, ške v familiji največkrat nej, ka so skor vse mešani zakoni,

od 2000 vsakšo leto posreči pripraviti okraug šest prireditvev, poleg toga ške potujejo v Slovenijo, na prauško ali pa na izlet. Najprva sta njim pomagala Jože Vild in Geza Bačič iz Murske Sobote, ka so si poglednoli Prekmurje. V vsej tej lejtaj so si poglednoli že cejlo Slovenijo, delno tudi zamejstvo. »Ta potovanja so fejst pomembna, vej pa so naši lidgi nej znali, ka je tau Slovenija. Poznali so 'slavsko', Jugoslavijo, Slovenije pa nej. Znamo, ka je granica bila zaprejta, ograjena z žico, in dosta je bilau takši, steri so v Sloveniji nikdar nej bili. Zdaj smo dosta vse že vidli, spoznali dosta lidi, tudi različne kulturne skupine. Smo pajdaši in té stike ške naprej ohranjamo. Zdaj so tudi naši lidge spoznali, kakšen koli majhen narod smo mi, Porabski Slovenci, mamo tudi mi matično domovino, in tau je Slovenija. Skor dvajset lejt je bilou potrebnih, ka smo prisli do toga,« pove sogovornica, stera je hvaležna tudi slovenskimi veleposlaništvi v Budimpešti, ka njim rado priskoči na pomauc, sploj te,

Slovence kak gnesden. Gé je gnesden familija? Gé je gnesden cerkev? Vseposedi se guči vogrski.«

Irena Pavlič pravi, ka gda jo je slovenski generalni konzul v Monoštri Dušan Snoj predlani pito, ka ona misli, če do v Porabji za 50 lejt ške živelj Slovenci, nej znala odgovoriti, pa njemi je pravla, ka aj naj malo počaka, ka razmisli. Letos, gda je bilou borovo gostovanje na Gorrenjom Seniki, njemi je tak pravla: »V Porabji do ostali Slovenci samo te, če se ohrani nareče. Tau, ka de samo neka mladih, sploj tisti, stari se včjo v Sloveniji, znalo knjižni gezik, je premalo. Ali pa, če se Porabje pridruži Sloveniji, te ostanemo Slovenci,« je povedala s smejom na obrazi dobitnica medalje za častno dejanje, stera vsigdar, gda dé v Porabje, pravi, ka dé domau. V Budimpešti je dosta lejpoga, dosta vsega dosegnola, »samo srcé je ostalo tü, gde sam se rodila in gorrasla.« In ške eno sporočilo (üzenet) vsem rojakon: »Vredno je delati

Slovensko društvo iz Budimpešte vsakšo leto pride na Srečanje Porabski Slovencov. Irena Pavlič (prva s prave) na lanskem srečanju pri meši v varaškoj cerkvi

bi v vogrskom glavnem varasi živilo okraug 300 lidi s slovenskimi korenjami. »Mi mamo okauli stau atrejzov. Neka so nam tudi tisti dali, stari živejo v Porabji pa žlato majo v Budimpešti. Ne odijo vsi na naša srečanja, sploj mlade je žmetno vküpér spraviti. Leta 2008 se nam je vseeno posrečilo, ka smo

lekar sta samo dvej familiji čista slovenski. Naše prireditve so zatau največkrat dvojezične.

Na začetki je bilou žmetno, vej pa je nej bilou dosta penez. Za slovenski kulturni svetek smo najprva pripravili prireditve, te ške za božič in tudi za svetek slovenske osamosvojitve. Gda so v

vogrsko. Mi smo jih včili slovenski knjižni gezik, samo je nej bila nevola, če so mlajši nazaj v narečju gučali. Na té način so se tudi ležej navčili knjižni gezik, vej pa se je doma, v familiji, pa tudi v cerkvi ške narečje gunčalo. Te se je bilou ležej držati za

za svojo narodnost. Če dosta delaš, se tau daleč vidi. Trbej delati za svojo narodnost ške naprej, ka aj naj ostanemo Slovenci in ohranimo svoj materni gezik, če je tau narečje ali knjižni gezik, in svojo kulturno dediščino pa vrednote.«

Silva Eöry

OD SLOVENIJE...

Zakonca Login najbogatejša Slovence

Seštevek vrednosti premoženja 100 najbogatejših Slovencev je s skoraj 4,5 milijarde evrov letos najvišji od leta 2007, odkar revija Manager pravljiva to lestvico. Na sam vrh sta se tokrat zavijhtela zakonca Iza in Samo Login in od tam izrinila Sandija Česka. Ta je na vrhu lestvice kraljeval od leta 2011, Loginova sta zadnja leta zasedala peto, tretje in četrto mesto -leta 2011 so njuno premoženje ocenjevali na 77 milijonov, leta 2012 na 127 milijonov, lani pa na 146 milijonov. Revija Manager pa je letos premoženje glavnih ustanoviteljev razvijalca mobilnih aplikacij Outfit7 ocenila na 617,2 milijona evrov, vrednost celotnega podjetja na dobre 1,1 milijarde, kar je prvo povsem zasebno podjetje slovenskih ustanoviteljev, vredno več kot milijardo evrov. Pri reviji dodajajo, da sta zakonca Login na lestvico morda uvrščena zgolj začasno, če se bo tudi uradno potrdila njuna trditev, da sta svoj 55-odstotni delež v Outfit7 nepovratno prenesla na dobrodelno fundacijo, v kateri sama nimata upravičenj in ki je namenjena izobraževanju otrok v tretjem svetu. Na lestvici je letos rekordno število podjetnikov, ki se ukvarjajo z informacijsko tehnologijo.

Iščejo se novi voditelji

Kar štiri slovenske politične stranke bodo v prihodnjih mesecih dobiti nove voditelje. Strankarske kongrese, kjer bodo imenovali novo vodstvo, bodo imeli Socialni demokrati (SD), Nova Slovenija (NSi) in Slovenska ljudska stranka (SLS). Alenka Bratušek pa bo sporočila, ali bo še vodila Zavezništvo Alenke Bratušek (ZaAB).

Volilni kongres bosta imela SD na začetku januarja, NSi pa konec novembra. Novega predsednika bo na decembrskem kongresu iskal tudi iz parlamenta izpadli SLS. Kakšno pot bo ubralo Zavezništvo AB, bo znano že ta teden, ko naj bi Alenka Bratušek sporočila, ali bo še naprej vztrajala na predsedniškem položaju.

Pred 100 leti se je rodil

Lajos Kuntár (1914-2005)

Na monoštrskej gimnaziji pri vhodu sta dve tabli v spomin tistima dvema dijakom, na katera je ustanova najbolj ponosna. To sta Avgust Pavel in Lajos Kuntár. Avgust Pavel je bil dijak gimnazije med 1897-1901, Lajos Kuntár pa 1930-34. Lajos Kuntár je tudi osebno poznal Avgusta Pavla, še bolj pa njegova dela. Imel ga je za vzornika in »sorodnika«. Sorodnika ne samo kot izobraženca, temveč tudi zaradi tega, ker je imel nekaj slovenskih korenin po materini strani (mati se mu je pisala Katalin Szukics). Na gimnaziji je imel nekaj porabskih sošolcev, na katere se je vedno spominjal kot na dobre prijatelje.

Lajos Kuntár se je rodil en dan pred sarajevskim atentatom - 27. junija 1914 -, zaradi katerega je izbruhnila I. svetovna vojna. Oče mu je že mesec dni pred njegovim rojstvom umrl. Mati je ostala sama z osmimi otroki. V vasi Csörötnek (*Črejtnik*) je odraščal z mamo in sestrami v kmečki družini. Spoznal je bogato tradicijo kmečke družbe, ki ga je spremljala vse življenje. Kot najmlajši sin je šel s trebuhom za kruhom v bližnji Monošter na gimnazijo, na univerzo v Budimpešto ter v razne službe v Szombathely. Študiral je knjižničarstvo in zgodovino, doktoriral iz knjižničarstva. Po maturi je bil dopisnik županijskega dnevnika Vasvármegye iz Monoštra in Budimpešte. Med drugo svetovno vojno je poročal s fronte pri Donu. Po drugi svetovni vojni je bil do svoje smrti knjižničar, novinar, urednik in pisatelj. Zelo ga je zanimala tudi zgodovina. O dogodkih pri Donu je 29-letni Lajos Kuntár napisal knjigo reportaž. Ker je o tamkajšnjih razmerah pisal realno, so njegovo knjigo (*Véres Don - Krvavi Don*) leta 1945 prepovedali in vse izvode uničili. Za časa prejšnjega režima je

bil zaradi tega zapostavljen. Kjer koli je bil v službi, je vedno našel temo, o kateri bi pisal. Zelo rad je pisal in je objavil veliko člankov, razprav in tudi nekaj knjig. Že leta 1938 je napisal monografijo rojstne vasi Csörötnek, ki jo je dopolnjeno izdal leta 1990 pod naslovom Trojna knjiga o Csörötneku (Hármaskóny Csörötnekről).

Spominska plošča v Szombathelyu

Lajos Kuntár je bil tudi vodja *Etnološke delovne skupnosti Avgust Pavel (1955-1962)*. Člani so bili dijaki in odrasli iz različnih vasi Železne županije. Zbirali so predvsem pravljice z namenom, da bi jih izdali v knjigah, ki bi jih izposojali v knjižnicah. Tako so nastale *zbirke pravljic* Zviti Tilinko (Furfangos Tilinkó), Zlato drevo vrtnic (Aranyrózsafa), Čudežna skrinjica in druge pravljice (A bűvös ládikó és más mesék). V pravljicah evropskih narodov obstajajo potujoči, mednarodni motivi. Tako najdemo *podobne pravljice* v zbirkah Lajosa Kuntárja in zbirki *Karla Krajcarja* (Slovenske pravljice iz Porabja, 1984).

Lajos Kuntár je postal častni občan Monoštra leta 1998, rojstne vasi pa leta 2003. Letos bodo po njem poimenovali kulturni dom v Csörötneku. V Szombathelyu na hiši, kjer je stanoval (Paragyári 52.), so mu njegovi častilci pred kratkim odkrili spominsko ploščo.

Marija Kozar

Murska Sobota

IZ POTOČKA VELIKA REKA

Mednarodna likovna kolonija Primož Trubar je bila letos v Moravskih Toplicah dvajsetič, tam nastala dela akademskih slikarjev in slikarke iz Slovenije in Avstrije so zdaj na razstavi v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti. Strokovni vodja kolonije je vseskozi akademski slikar Nikolaj Beer, tudi vodja najstarejše likovne kolonije na Slovenskem, izlaške, stare več kot 50 let.

Akademski slikar Rudi Benetik iz Celovca, častni škof, mag. Geza Erniša, in akademski slikar, rojak iz goričkih Križevec Nikolaj Beer, vseskozi strokovni vodja kolonije Primož Trubar

V Moravskih Toplicah in okolici so ustvarjali akademski slikarji Igor Banfi, letos tudi udeleženec kolonije v Monoštru, Nikolaj Beer, Rudi Benetik iz Celovca, pred leti udeleženec kolonije v Monoštru, Zdenko Huzjan, Franc Mesarič, Gregor Pratneker, Rudi Skočir in Lučka Šparovec. Doslej se je v kolonijah zvrstilo okoli 160 domačih in tujih akademskih slikarjev, ki so ustvarili blizu 400 likovnih del. Za prihodnje leto napovedujejo izdajo jubilejne monografije in večjo slovesnost s pregledno razstavo.

O pomenu mednarodne likovne kolonije Primož Trubar je na otvoritvi govoril Viktor Žakelj, predsednik Slovenskega protestantskega društva, in poudaril, da je Trubarjeva misel aktualna danes ravno tako, kot je bila v 16. stoletju.

Te dni so bile v Sloveniji, zlasti v okoljih, kjer živi največ evangeličanov, slovesnosti ob 31. oktobru, dnevnu reformacije. Osrednjo, državno proslavo, so prvič organizirali v Novi Gorici z željo, da se s Trubarjevim delom kar najbolj neposredno seznanijo tudi na zahodnem robu države Slovenije. Častni škof in eden izmed stalnih soorganizatorjev

mag. Geza Erniša pa je razvoj kolonije primerjal z majhnim potočkom, iz katerega je v dvajsetih letih nastala prijazna reka. Spomnil je na nedavni, odlično uspeli mednarodni simpozij Protestantizem včeraj, danes in jutri in na druge dogodke. Tako je bila v Pokrajinski in študijski knjižnici razstava Trubarjeve Cerkvene ordnine - Cerkvenega reda, Dalmatinove Biblike in Bohoričeve Slovnice in v programu Vanekovih ekoloških večerov še posebna predstavitev Trubarjevega Cerkvenega reda. Dela slikarske kolonije Primož Trubar je v katalogu in obiskovalcem razstave predstavil umetnostni zgodovinar Franc Obal.

E. Ružič

Spet trte so rodile...

...prijetli, vince nam sladko. Tako se prične pesem vseh pesmi – Zdravljica Frančeta Prešerna, katerega rojstni dan bomo kmalu obhajali

vostno vino, pa vendar med mnogimi priljubljeno. Naša trta je stara že preko 100 let, a še vedno žlahtna v svojem bistvu.

Ili s staro prešo

(3. december). Zanimivo je, da je prav napitnica slovenska narodna himna. Po tem lahko sklepamo, da so Slovenci zelo povezani z vinsko trto in seveda s kulturo pitja vina.

Vinska trta je ena najstarejših kulturnih rastlin, ki so jo poznali že stari Rimljani. Večino slovenskih in porabskih

V poletnih dneh nam naše brajde nudijo prijetno senco in za zimske dni dobro kapljico. Kot vsepovsod po Porabju letos letina ni bila najboljša. Grozdje je bilo kislo in grozne jagode majhne. To je bila seveda posledica deževnega poletja in vlage. Pa vendar se je našlo zadosti grozdja za nekaj litrov vina. Trgatov je bila letos zelo zamudna, saj je več jagod pristalo na tleh kot v dlani.

Napočil je dan, ko mi je bilo zaupano prešanje že zmletega grozdja. Ker doma nismo preše, se po stari navadi preša pri naši sosedi Ilonki na Gornjem Seniku.

V njeni kleti stoji mala lesena preša. Le-to je izdelal že Ilin oče. Tako stara in še vedno služi svojemu namenu. Iz plastičnih sodov ali bečk sva z Ilonko prenašali zmleto grozdje v prešo. Ko je bila leta do polovice polna, sva dodali uteži in tako sem pričela s stiskanjem grozdnega soka. Čez vedro je Ili dala cedilo, da so koščice in smeti ostale v njem.

Pravzaprav sta bili dve cedili. Eno z luknjo, a dobrimi ročaji ob strani in drugo še dobro, a brez ročajev. Tako se dve cedili ena v drugi dopolnjujeta. To že najmanj deset let. Mlajše generacije bi staro

cedilo že zdavnaj zavrgle. Ko se sok počasi cedi iz prese, sedim med polnimi sodi že mladega vina, ki počasi, a zanesljivo vre. Blub, blub, blub...se sliši iz treh polnih Ilinih sodov. »Koštaj, koštaj«, pravi Ili in mi ponudi kozarc.

Seveda prešanje ne gre brez »koštavanja« malo iz enega in malo iz drugega soda. Prva preša je bila hitro iztisnjena. Ili mi je pomagala prešo odpreti in »razdreti«, kot se to pravi. Iz tropin so včasih delali tudi šnops/ palinko, a midve sva tropine odpeljali na njivo, kjer so dobro gnojilo. Na vrsti je bila druga in tretja in tako naprej...preša. Sok sem sproti odnašala v plastične sode in za vsako vedro v košaro dodala en krompir. To je ljudsko štetje. Delo je dobro napredovalo in za vogalom hiše se prikaže naša sosedka Ana. V dobrini družbi ob kozarcu mladega Ilinega vina nadaljujemo delo. Ana nama sede krajsa čas. Dobra volja prinese spomin na stare čase in na pesem »En hribček bom kupil...«. Kdo je ne poza, te spevne slovenske/ porabske pesmi? Delo se zavleče pozno v popoldan in nastal je dober, malo kisel grozdn

nem lesenem orodju. Čeprav je delo težko, mi pomeni veliko. Gre za tradicijo, ki poteka po točno v naprej določenih korakih. Ilonka je temu delu zvesta že desetletja in zato deluje vse kot en velik ritual, običaj ali šega.

Tropine so se odpeljale na njivo

Še deset dni po prešanju grozdja imam lep spomin odtisnjen na kožo dlani. Barva grozdja se namreč zažre globoko v pore. Pa nič ne de, saj me navdaja hvaležnost, da mi je v mladih letih dano prešati po stari navadi. Mlade generacije danes namreč ne vedo več, od kod prihajajo živila. Seveda iz trgovine! Na hribčku pa sameva trsek, ne eden, ampak veliko jih je, ki čakajo, da bi bili obrezani in

Sosedji med klepetom

sok. Iz tega bo mošt, in ko pride sv. Martin, »bo iz mošta delal vin.«

Kot etnologinja uživam v stari kleti med sodi, krompirjem, jabolki in več desetletij starem od črvov preluknja-

jeseni obrani. Trsek, ti samo čakaj...morda se pa enkrat spet vrnejo časi, ko bodo stari in mladi stali ob preši in prepevali pesmi o tebi in tvoji rujni kapljici.

Lidija Vindiš-Roesler

... DO MADŽARSKE

Manj dijakov v gimnaziji, več v strokovno in poklicno izobraževanje

V šolskem letu 2012/13 je bilo na Madžarskem v srednjih šolah 414 tisoč dijakov, od tega 190 tisoč gimnazijev, ostali (224 tisoč) so obiskovali strokovne ali poklicne šole. V šolskem letu 2015 bi vrlada omejila število gimnazijev, ta profil srednjega izobraževanja naj bi obiskovalo le od 60 do 80 tisoč dijakov, ostale naj bi usmerili v strokovno ali poklicno izobraževanje. »Gimnazijsko izobraževanje je potrebno ločiti od strokovnega in poklicnega,« je povedal državni sekretar za strokovno izobraževanje, »kajti naloga gimnazij je, da dijake pripravijo na visokošolsko in univerzitetno izobraževanje, zato je miselnost na gimnazijah drugačna.« Demokratični sindikat pedagogov meni, če bo vrlada res uvedla reformo srednješolskega sistema, bo lahko ostalo na cesti več tisoč gimnazijskih profesorjev. To potrujejo tudi številke proračuna pristojnega ministrstva za naslednje leto. Analitik za šolstvo dr. Péter Radó vidi tudi nevarnost zapiranja zasebnih šol in šol, ki jih vzdržujejo razne fundacije, saj bi vrlada pokrivala pri teh le 75 odstotkov plač, pri šolah, ki jih vzdržujejo gospodarske družbe, pa le 30 odstotkov. Izjeme bodo le državne in cerkvene srednje šole, kar lahko povzroči, da bo v cerkvenih gimnazijah naraslo število dijakov.

Med desetimi najboljšimi animiranimi filmi tudi madžarski Animirani film Reke Bucsi z naslovom Symphony no. 42 je prišel v ožji izbor nominirancev za nagrado oskar, uvrstili so ga med deset najboljših animiranih filmov. V najožji izbor bo nominiranih 5 filmov, izmed njih bo komisija izbrala tiste, ki bodo nagrajeni z oskarjem. Film madžarske režiserke je sodeloval že na veliko festivalih in prejel tudi precej nagrad. Sam film je neke vrste popotovanje okrog Zemlje, brez posebne zgodbe, na podlagi slik in razpoložen govori o odnosu človeka do narave in živali.

Dobre mlajše mam

Dosta starišov tak zmišlava, ka velki ram zozidajo, aj mlajši, če škejo, leko doma ostanejo s starišami. Dapa zvekšoga je tau vsigdar tak, ka mlajši posaba dejo pa stariške sami ostanejo v rami. Tau je niša nevola nej, če mlajši redno odijo domau k starišom, leko ka etak ešče baukše, kak če bi vküper živelj pa bi se samo njavkali. *Margita Forjan* po mozej *Bánfi* v Slovenskoj vesi žive sama v ednom velkom rami, dapa po pravici povedano je ona samo večer sama, gda spat dé. Zato ka go njeni mlajši pa vnuki na den večkrat poglednejo pa vsigdar so tam, če kaj delati trbej.

- *Tetica Margit, vi ste se tü v Slovenskoj vesi naraudili pri taum rami?*

»V Slovenskoj vesi sem se naraudila, moji stariške so se tam držali, kak je zdaj gasilski daum. Te ram, gde smo zdaj, je očini ram bijo, tisti drugi tam vrkar, je pa materni ram bijo.«

- *Kak tau, ka so obadvauje rame zdržali?*

V tau rami je sin od stare babe, moj stric živo, gda se je on oženo, te je prazen grato pa je v arandi bijo. Gda sva se z možaum oženila leta 1961, te sva sé prišla, dapa nej dober ram bijo, zato ka vlažne stené je emo. Moj mauž je dosta trpo, da je sodak bijo, te so tam taše djarke kopali, gde so vöstrejali. Dež, snejg üšo, pa tak motjer grato, ka je gvant vse na njega zmrzno pa izületi gyulladás (vnetje sklepov) daubo. Potejm je v špitala prišo, nika so ga ozdravili, dapa potistim je tau njema vse na srce šlau,

pa gda je šestdesetpet lejt star bijo, je mrau. Zaman so ga dvakrat rezali, nika je nej pomagalo.«

- *Kelko mlajšov mate?*

»Štiri dekle, edna je v Somboteli, ona je vrtnar (dísznövénykertész), druga je školnikojca, ona se v vesi drži, dapa v Kermes-

ne ladam, zato ka obedvej kolene so mi rezali.«

- *Gda ste te ram zidali, v šterom zdaj živeta?*

»Tauga ram smo šestdesetausmoga leta zidali, mauž je zazranka delat üšo, dja sem pa dočas vse sama kreda mogla djati, ka so zidardje prišli. Tau

že oča spitavo, gde si tak

dugo ojdla, zaka si nej prisla. Moj oča je taši biu, če je kaj pravo, tisto je te tak nagnauk trbelo naprajti, če nej, te je že nej dobro bilau. Gda so že sami bili, ka so mati mrli, se njim večkrat pravo, aj sé k meni pridejo, tak samo edna

ti, nej?

»Dja se bola tü spodkar držim, pa samo v špajerti nalagam, gda mlajši domau pridejo, samo te nalaužimo v kazan. Če bi vsakši den nalagali, te bi dosta drv trbelo.«

- *Mlajši nagausta domau odijo?*

»Iz Sombotela vsakši drugi tjeden pridejo, dapa te dekle, štere so paulak, skur vsakši den me poglednejo, najbola pa vnuki. Nega tašoga dneva, ka bi me nej pitali, ka baba, ka trbej pomagati. Kakoli dja njim povejm, oni tau mena vse tanapravijo na prvo rejč. Dja nika lagvoga ne morem prajti, zato ka fejst dobre mlajše mam. Če ranč ne morejo priti, te mi telefonirajo pa vsigdar pitajo, če mi kaj nej trbej, ali me spitavajo kak se kaj.«

- *Nagausta je tak, gda ste vsi vküper?*

»Dostakrat, zato ka tü pri meni držijo vsi god pa rojstne dneve. Vejn ranč nega tašoga mejseca, ka bi nej kaj meli. Dja se tau ma sploj fejst veselim, zato ka od tauga vekšo veseldje edna mati tak nejma, gda go mlajši tak poštujejo pa radi majo.«

Karči Holec

Margit Bánfi, pd. Vrnji Bautini Margit

dini vči, tretja je auditor (könyvvizsgaló), štrta pa v Somboteli dela na pošti.«

- *Te so vaše hčeri gvüšno dosta mogle delati, če so oča tak rano tamrli.*

»Moje dekle so vse tanaredle, če je ranč žmetno delo bilau, zato ka moškoga nej bilau pri rami, samo mauž, dapa on pa tak betežen bijo. Z motorkov, s cirkulov so žagale, traktor so vozile. Gda smo

v gauško šli, mauž je telko lado, ka je lejs paudro, dekle so žagale, kalale pa domau zvozile drva. Gda smo šiške (svinje) zabadali, name so v künji njali, mauž je svinjo zabolno, drugo so vse dekle tanaredle. Nam je nikdar nikoga nej trbelo zvati, kakšnokoli delo je bilau, moje dekle so vse same taobredle. Zdaj, ka so več nej doma, je ranč tak, kakoli je za dela, one pridejo pa tanapravijo, dja že tak

je sreča bila, ka sem dja ranč te z mlajši doma bila, ovak ranč ne vejm, ka bi bilau.«

- *Gde ste vij delali?*

»Dja sem v sanatoriuma delala, pucala sem, na dvauri sem delala, cularger sem bila, v künji sem delala, vsigdar, ka je ranč trbelo. Naslejdne so me eštje v šaulo poslali, ta gde kükare vövčijo.«

- *Kak tau, ka ste tak velki ram zozidali?*

»Te smo eštje tak mislili, ka mlajši doma ostanejo. Vidiš, zdaj pa te nikoga nejga več doma.«

- *Vaš mauž so betežni bili, vij ste zatok doma gazdüvali?*

»Mi smo tü pri tau rami več krave nej meli, samo šiške (svinje) smo meli, čoko pa pravce. Doma moji stariške so tak meli, dja sem že zazranka rano v petoj vöri mogla titi domau dodjit. Če sem v petoj nej tam bila, te me je

www.porabje.hu

Ne pozabite pogledniti!

Vpogled - magazin Porabja

Bepillantó - A Rába-vidék magazinja

Na ogled je vsakši torek ob

20.00 vöri na Gotthárd TV

Ponovitvi: ob petkaj ob 20. vöri,

ob nedelaj v 13.30 vöri

Velki bau-bau Oskar

Pravijo ka je bau-bau tisto, ka vanej nika nega, znoutraj pa je prazen gé. Depa, geste eden najbole istinski bau-bau. Zové se Oskar. Tou je nej tisti bau-bau, s sterin postrašujavo mlajše: Če ne boš vrla, te bau-bau odnesé. Naš Oskar se za trno velkoga drži, depa, un je vcejlak mali bau-bau, nika nej vekši od napršnjaka.

Zimske senje

Mali bau-bau Oskar je gor prišo na tau, kak so v zimi dnevi bole kratki, noči pa trno duge. Pa je na tou tö gorprišo, kak se leko koga v takšnoj trdoj kmici bole postraši kak pa v tistoj kmici na polonje. Depa gda ta zima pride? Tou ga je mantralo bole kak vse drugo. »Leko je že zdaj zima gé? Leko. Ka pa ge vejm, gda una pride. Vej sam pa nej človek pa nej stvar. Ge sam velki bau-bau Oskar. Mi bau-bauji tou ne pounimo. Kak aj pounim, če pa me je nej nigdar mrzlo gé. Lidam pa je mrzlo pa po tejm dun vejo, gda ta vrajža zima pride.«

Tak se je trouso od čemejrov pa eške bole. Če bi ga lidgé leko vidli, bi vidli nikšno lagvo vküper napravljeno žujco. V tejm svojom čemerastom deli je nastrgavo, leko dun gor pride, gda se zima ma zgoditi.

»Dun me miga, če ta teta zima ali ka je že gé, pride tak nagnouk ali pa bole pomalej. Lidgé vejo prajti, ka zdaj že pomalek zima pride. Če bi go že visto, bi gvüšno vedo, ka je prišla. Bi nikšne baje nej emo. Kak je tou, ka pomalek pride? Vej pa nekak pride ali pa sploj ne pride!«

Ja, ja velka baje! V vsej tejm je vcejlak pozabio postrašuvati. Vcejlak je tapo-

zabo, zakoj je sploj na taum svejti gé. Gde njemi je tou naprej prišlo, je dun k tomi svojomi deli kcuji stoupo.

»Buuuuuuuuuu,« je napravo v enom rami.

Tisti širige vozrašeni pa trge mlajši so tadale večerajo meli. Eden se je nej postrašo. Ške gnouk je vödjav tisti svoj »buuuuuuuuuu«, depa gnako je bilou kak točkar. Lidgé so tadale geli, se zgučavali pa se zmejs smedjali tö. Po večerdji so eške eden čas sedeli. Sedeli, kak tou lidgé šego mamo. Zmejs je saused prišo. Nut je staupo, v roké si je fudo.

»Ja, sausedge, pomalek zima pride. Nega kaj, skur je že tü gé. Vej sam pa samo es prejk našoga dvoura pa prejk po vašom šou, že me v roke zebé. Buma, buma, že nam na dveri kloncka,« se je saused k stoli kcuji vseu. Če bi mali bau-bau Oskar srce emo, bi njemi brž vö skoučilo iz tistoga tejla, koulak steroga nika nega, znoutra pa je prazno gé. Depa dun je v njegovom svejti velko veseldje gratalo. Samo je eške čako, ka zima pokloncka pa nut na never staupi. Lidgé za stolom so tadale tirali svoje guče, mlajši so zmejs spat odišli. So odišli, naš Oskar pa eške li samo čaka pa li čaka. V tejm nebesko du-

gom čakanji nekak na dveri kloncka. Mali bau-bau Oskar tak nagnouk vej, sto je prišo.

»Zima, zima, dun je prišla! Zdaj te vidli, lidgé! Zdaj, ka nouč duga pa kmična grata. Zdaj te vidli, sto je velki bau-bau Oskar!«

»Naprej naj stoupi, sto je gé,« je zapovedo domanji vert.

Dveri se gor oprejo, nut stoupi sausedica. Bole mala kak velka je gé žena od tistoga sauseda, steri je prva prišo.

»Dober večer, boug daj! Buma, zima nam kloncka na dveri. Bole de trbelo kūriti,« si sausedica tö doj za sto sede.

Zdaj je mali bau-bau Oskar več nika nej vedo. Vej je pa klonckalo. Vej je pa tista nut stoupila, na stero so čakali. Kak je zdaj tou gé?

»Tej lidgé so rejsan čudni. Čakajo, aj zima kloncka. Po tejm, gda tou naredi, znova čakajo na tou. Čudno, rejsan čudno. Prva, kak najbole za istino pride, dem malo mlajše postrašuvat.« Tam nut v sobi z mlajšami je djau eden veliki »buuuuuuuu«, depa mlajši so že spali, kak so najbole sladko leko. Zatoga volo je üšo nazaj čakat, gda zima na bole za istino začne klonckati.

Pismo iz Sobote

Kak se kaj leko razmej

Vsikši vej, ka se leko ena rejč tumači tak ali pa vcejlak ovak. Včasi je tou leko špajsno, se pa leko vse vküper vööbrne v cejlak nika drugoga. Tak se je zgodilo z enim mojim poznancem. Od nevoule je nej vedo, kama aj se obrne, pa eške gneseden je vse vküper nej najboukše gé. Depa od toga malo bole sledkar. Bilou pa je ranč tak, kak vam zdaj vöovadim.

Ojdo je po varashi. Malo je kaj küpo, malo je v kakšno krčmou pogledno. Zmejs je eške ženo zvau, samo aj kaj küpiti ne pozabi. Bussa je pomalek prazna ostanola. Šou je do bankomata. Kak je vövidlo, so drugi lidgé tö dosta küpivali. Tak je eden čas čako, za njim pa je že bila ena ženska. Samo nagnouk njemi ta ženska pravi: »Gospoud, ge pa vašoga sina mam.«

Té moj poznanec go poglende. Go gleda, emo je kaj videti. Rejsan, takše ženske ne vidiš vsikši den pa na vsakšom mejtri. Gleda go pa si brodi.

»Oprostite, gospa, depa, ne vejm, gda bi se tou zgodilo. Leko ka leta 2002 na vikendi pri mojom pajdaši Paliji? Tam je rejsan divdje bilou.«

»Wejte, ge sam nej pri nikšnom Paliji na vikendi bila. Škela sam prajti ...« je ženska škela eške nika tadale prajti, un pa go je doj stavo.

»Vejm, vejm, gvüšno vejm! Nejsam vas leko v deli ema na stoli za biljard v krčmi Pri bejlom kokouti? Bole vas gledam, bole bi leko ranč tak bilou,« moj poznanec šuktiva lejpoj ženski na vüjo.

»Poglente, nigdar sam nej bila v krčmej Pri bejlom kokouti. Ranč ne vejm, kak se v tou krčmou pride. Škela sam samo prajti ...« je znova nej skončala.

»Vejm! Bilou je na staro leto 2003. Bili ste eške z dvema pajdašnjama, ge sam tö biu z dvoma pajdašoma. Šli smo v tisti mali hotel na kraji varaša. Ja, ja, nebesko divdje je bilou,« se njoj je že skur nut v vüjo potegno.

»Neeeee! Nigdar sam nej v tistem hoteli bila. Škela sam vam samo tou prajti, ka ge vašoga pojba mam v svojem razredi v šouli. Ge ga včim.«

Možakar se je skur nut v zemlou pogrozno. Na bankomat je vcejlak tapozabo. Polonje, ka bi trbelo eške kūjpiti, je sploj nej domou prineso. Ka bi nevoula bila eške vekša, bi v šoulu mogo titi. Žena nej časa mejla, v šoulu pa je trbelo iti, ka so se mujs mogli nika koulak mlajšov zgučati. Té moj poznanec je v istoj minutni betežen grato. Začno je na velke kašlati, se troustiti pa se je brž nut v postelo potegno. Po tejm je dun žena odšla na tiste guče o mlajšaj.

S toga se leko vsefele navčimo. Na, ge sam se gvüšno. Lidam več v rejč ne segam. Bole, aj do kraja povejo, ka majo za povedati. Tak se mi takše gvüšno ne more zgoditi. Zvün toga se ge nej tak divdji kak té moj poznanec, depa človek nigdar ne vej. Nigdar ne vej, ka se njemi ma zgoditi. Kak se je meni malo po tejm, ka se je tisto zgodilo mojomi poznanci. Dem skrak poštije. Eden mali pojbič dě prouti meni. Lepou me pogledne pa se mi eške lepše pokloni:

»Dober den, boug daj!«

Gledam ga, ga gledam pa si brodim, če mi je od kejc poznani. Nej mi je biu. Zatoga volo ga pitam, če se müva poznava.

»Nej, vüjček, ne poznava se,« mi je pravo. »Depa, nin mi je na vüje prišlo, kak se moram vsikšomi starejšomi moškomi pokloniti. So prajli, ka nigdar ne vejš, sto je tvoj oča gé.«

Na, zdaj sam pa doubo svoje. Eške té njegvi »dober den, boug daj« znamenuje vcejlak nika drugo kak pa nika vcejlak normalnoga. Tak se zdaj več ranč mlajšom nemo poklanjo.

Miki

Zveza Slovencev na Madžarskem | Novice | Programi, prireditve

Zveza Slovencev na Madžarskem
Magyarországi Szlovénök Szövetsége

Zveza Slovencev na Madžarskem

Gardonijeva 1
9970 Monošter/Szentgotthárd
Telefon: 00 36 94 380 208
00 36 94 552 596
E-pošta: info@zveza.hu

zveza.hu

RTV SLO
PETEK, 14.11.2014, I. SPORED TVS
6.00 KULTURA, 6.05 ODMEVNI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.35 UGRIZNIMO ZNANOST, ODDAJA O ZNANOST, 11.00 PRAVA IDEJA! 11.55 PANOPTIKUM, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.30 TARČA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOV - HIDAK, 15.50 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODŽEJELA: DALMATINSKI OLJČNIK, DOKUMENTARNA SERIJA, 16.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 16.45 ONESNAŽENJE MOKRIŠČ, 17.00 POROČILA OB PETIH, VREME, ŠPORT, 17.25 SLOVENSKI MAGAZIN, 17.50 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODŽEJELA: ČEBULAZ, DOKUMENTARNA SERIJA, 18.00 IZJEMNE DOGOVĐIŠĆINE SAMA FOXA: NEVARNOST NA SVERNEV TEČAJU, AVSTRALSKO-NEMŠKA MLADINSKA NANIZANKA, 18.30 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.35 MILI IN MOLI: RAZBITA VAZA, RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 SLOVENSKI POZDRAV, NARODNOZABAVNA ODDAJA, 21.25 NA LEPSI, 22.00 ODMEVNI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 POLNOČNI KLUB, 0.15 DNEVNIK, 0.40 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.30 INFO-KANAL

PETEK, 14.11.2014, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 9.40 ZABAVNI KANAL, 11.30 DOBRO JUTRO, 14.25 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 15.20 OSMI DAN, 15.50 ŽOGARIJA, 16.25 MOSTOV - HIDAK, 16.55 PRIČEVALCI, MAJDA IN LOŽJE STARMA, 18.10 KER SE NE CESENTE RESNICA O KOZMETIČNIH IZDELKIH, FRANCOSKA DOKUMENTARNA ODDAJA, 19.05 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.50 FUNKCIJE MOKRIŠČ, 20.00 ŠPORTNI IZZIV, 20.35 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA EP 2016: ŠKOTSKA-REPUBLIKA IRSKA, 22.35 ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE, ANGLEŠKA NANIZANKA, 23.00 POPRAVLJENA KRIVICA, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 23.50 SE ZGODI, AVSTRALSKI ANGLEŠKI FILM, 1.20 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 2.10 ZABAVNI KANAL

***

SOBOTA, 15.11.2014, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.05 ODMEVNI, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 10.45 RAZKRIVANJE PRETEKLOSTI: MOHENDŽO DARO - SKRIVNOST INDSKE KULTURE, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 11.25 ZGODOVINA SVETA: BESEDA IN MEČ, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 12.15 AUTOMOBILNOST, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.25 TEDNIK, 14.20 PRAVA IDEJA! 14.50 SLOVENSKI MAGAZIN, 15.20 RIŠEM ŽIVLJENJE, DOKUMENTARNA ODDAJA, 15.50 ZDRAVJE SLOVENCEV: VPLIV RECESIJE NA ZDRAVJE, DOKUMENTARNA SERIJA, 16.20 O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR, 17.00 POROČILA OB PETIH, VREME, ŠPORT, 17.15 NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR, 17.40 ZGODOVINA SVETA: DOBA PLENJEV, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 18.30 OZARE, 18.40 VSE O ROŽI: PRESENEČENJE, PRESENEČENJE, RISANKA, 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 PESEM EVROVIZIJE ZA OTROKE, 22.30 LEPOTE MOKRIŠČ, 22.35 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.10 UTRA (II), ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 0.05 OZARE, 0.10 DNEVNIK, 0.35 UTRIP, VREME, ŠPORT, 1.00 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.25 INFO-KANAL

SOBOTA, 15.11.2014, II. SPORED TVS

7.30 TARČA, 9.10 ALPSKO SMUČANJE: MAGAZIN, 9.45 ALPSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL: SLALOM (Ž), 1. VOŽNJA, 11.00 POLNOČNI KLUB: VKLJUČEVANJE LJUDI S POSEBNIMI POTREBAMI, 12.10 SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARSKA TV, 12.45 ALPSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL: SLALOM (Ž), 2. VOŽNJA, 14.35 OSMI DAN, 15.05 PISAVE: MIRIAM DREV, GABRIELA BABNIK, 16.20 ŠPORTNI IZZIV, 16.50 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA EP 2016: VRHUNCI PRETEKLEGA DNE, 17.30 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA EP 2016: ANGLIJA-SLOVENIJA, 20.35 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA EP 2016: ŠVICA - LITVA, 22.40 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA EP 2016: VRHUNCI DNEVA, 23.15 ARITMIJA, 23.45 ARITMIČNI KONCERT - EASYWALKERS, 0.45 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 1.15 NA LEPIE, 1.45 ZABAVNI KANAL

***

NEDELJA, 16.11.2014, I. SPORED TVS

7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 10.20 DANOV DINOSVET: PTEROZAVER V HIŠI; SKRITA KAMERA, KANADSKA OTROŠKA NANIZANKA, 10.45 SLEDI, ODDAJA TV MARIBOR, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORIA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.20 SLOVENSKI POZDRAV, NARODNOZABAVNA ODDAJA, 14.45 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODŽEJELA: ČEBULAZ, DOKUMENTARNA SERIJA, 15.00 SNEŽNA PAST, KANADSKI FILM, 17.00 POROČILA OB PETIH, VREME, ŠPORT, 17.20 NEDELJSKO POPOLDNE Z ULO, 18.40 MUCIKA: IGRA Z ŽOGO, RISANKA, 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 NAS VSAKDANJ KRUHEK: HUŠJANJE NI NOBENA ZNANOST, SLOVENSKA NANIZANKA, 20.25 DOKTOR MARTIN (VI), ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 21.25 INTERVJU, 22.15 VODNI KROG PLANINSKEGA POLJA, DOKUMENTARNA ODDAJA, 22.50 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.15 KAKAJ DEMOKRACJA?: NA VEČERJI S PREDSEDNIKOM - PAKISTAN, DOKUMENTARNA ODDAJA, 0.10 SLOVENSKI MAGAZIN, 0.35 DNEVNIK, 1.00 ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 1.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.55 INFO-KANAL

NEDELJA, 16.11.2014, II. SPORED TVS

7.30 GLOBUS, 8.10 SLOVENSKI MAGAZIN, 8.35 TURBULENCIA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 9.05 UGRIZNIMO ZNANOST, ODDAJA O ZNANOSTI, 9.45 ALPSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL: SLALOM (M), 1. VOŽNJA, 11.00 ŽOGARIJA, 11.25 RAD IGRAM NOGOMET, 11.50 GLASBENA MATINELJA: DELAVSKA GODEBA TRBOVJE (S 23. TEKMOVANJA SLOVENSKIH GODB), 12.45 ALPSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL: SLALOM (M), 2. VOŽNJA, 13.45 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA EP 2016: ANGLIJA-SLOVENIJA, 15.30 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA EP 2016: VRHUNCI PRETEKLEGA DNE, 16.05 ALPSKO SMUČANJE: MAGAZIN, 16.35 AUTOMOBILNOST, 17.10 ŠPORTNO PLEZANJE - SVETOVNI POKAL, FINALE, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA EP 2016: ODDAJA, 20.35 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA EP 2016: ITALIJA-HRVARSKA, 22.35 Prijateljica v komi, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, 0.05 ARITMIJA, 0.35 ARITMIČNI KONCERT - EASYWALKERS, 1.40 ZABAVNI KANAL

***

PONEDELJEK, 17.11.2014, I. SPORED TVS

6.15 UTRIP, 6.30 ZRCALO TEDNA, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.40 OBZORIA DUHA: SAKRALNA GLASBA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.35 POLNOČNI KLUB: 60 - PLUS, MINUS, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.50 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODŽEJELA: SICILJANSKE POMARANČE, 15.55 OTROŠKI PROGRAM: OP! 17.00 POROČILA OB PETIH, VREME, ŠPORT, 17.25 DUHUVNI UTRIP, 17.40 ODPRTA KNJIGA, 18.00 OPUS, 18.30 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA,

VREME, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ODMEVNI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 OPUS, 23.30 SLOVENSKA JAZZ SCENA: 10. FESTIVAL SLOVENSKEGA JAZZA RAVNE NA KOROSKEM: JURE PUKL, CLARENCE PENN IN BIG BAND RTV SLOVENIJA, DIRIGENT IGOR LUNDER, 0.35 DUHUVNI UTRIP, 0.50 DNEVNIK, 1.20 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.40 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.10 INFO-KANAL

PONEDELJEK, 17.11.2014, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 9.00 ZABAVNI KANAL, 10.40 DOBRO JUTRO, 13.25 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 14.45 NA LEPSI, 15.15 INTERVJU, 16.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 16.45 PRAVA IDEJA! 17.20 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA EP 2016: VRHUNCI PRETEKLEGA DNE, 18.10 KRALJ ZLOČINA - TROPSKI DEŽEVNI GOZD, NEMŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, 19.05 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 20.00 DEDISCINA EVROPE: VZHODNOBERLINSKA SAGA (II): JULIA, NEMŠKA NADALJEVANKA, 20.50 INŠPEKTOR BANKS (III): KOŠČEK MOJEGA SRCA, ANGLEŠKA MINI-SERIJA, 22.20 ELENA, DOKUMENTARNI FILM, 23.15 ONDINE, IRSKO AMERIŠKI FILM, 0.55 ODPRTA KNJIGA, 1.15 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 2.00 ZABAVNI KANAL

***

TOREK, 18.11.2014, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.05 ODMEVNI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.35 DUHUVNI UTRIP, 10.50 SLEDI, ODDAJA TV MARIBOR, 11.55 CITY FOLK - LJUDJE EVROPSKIH MEST: ISTANBUL, DOKUMENTARNA SERIJA, 12.20 OPUS, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.30 STUDIO CITY, 14.20 OBZORIA DUHA: SAKRALNA GLASBA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOV - HIDAK: POTEPAJNA - BARANGOLÁSOK, 15.45 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODŽEJELA: EKOMETIJSTVO NA SICILII, DOKUMENTARNA SERIJA, 15.55 OTROŠKI PROGRAM: OP! 17.00 POROČILA OB PETIH, VREME, ŠPORT, 17.25 POSEBNA PONUDBA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 17.55 GLOBUS, 18.30 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 FILM TEDNA: ZAUPALA TI BOM VSE, FINSKI FILM, 21.35 SREČNO POT NEDIM, KRATKI IGRANI FILM AGRT, 22.00 ODMEVNI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 TOČKA PRELOMA, 23.35 TURBULENCIA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 0.05 DNEVNIK, 0.35 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.00 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.20 INFO-KANAL

***

SREDA, 19.11.2014, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.05 ODMEVNI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.35 POSEBNA PONUDBA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 11.00 OSMI DAN, 11.55 TO, ČESAR BURJA NI ODNEŠLA: BORBE TREH GENERACIJ, DOKUMENTARNI FILM, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.30 TEDNIK, 14.20 GLOBUS, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOV - HIDAK, 15.50 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODŽEJELA: GRŠKI ŽLAHTNI ŽAFRAN, 15.55 OTROŠKI PROGRAM: OP! 17.00 POROČILA OB PETIH, VREME, ŠPORT, 17.25 TURBULENCIA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 17.55 TOČKA PRELOMA, 18.30 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.05 FILM TEDNA: ZAUPALA TI BOM VSE, FINSKI FILM, 21.35 SREČNO POT NEDIM, KRATKI IGRANI FILM AGRT, 22.00 ODMEVNI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 TOČKA PRELOMA, 23.35 TURBULENCIA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 0.05 DNEVNIK, 0.35 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.00 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.20 INFO-KANAL

SREDA, 19.11.2014, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 9.00 ZABAVNI KANAL, 10.40 DOBRO JUTRO, 13.30 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 14.50 RAD IGRAM NOGOMET, 15.20 O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR, 15.45 NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR, 16.15 GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR, 16.40 MOSTOV - HIDAK, 17.10 EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR, 17.35 NEDELJSKO POPOLDNE Z ULO, 18.55 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.40 ŽREBANJE LOTA, 19.55 ODBOJA - LIGA PRAVKOV: ACH VOLLEY: RZESZOW, 21.20 SPORTNI IZZIV, 22.20 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 22.50 PRISPODOBA, AMERIŠKI FILM, 0.50 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 1.40 ZABAVNI KANAL HD

***

ČETRTEK, 20.11.2014, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.05 ODMEVNI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.35 TURBULENCIA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 11.05 ODPRTA KNJIGA, 12.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR, 12.25 NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.30 ODKRITO, 14.20 SLOVENCI V ITALIJI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOV - HIDAK: TEŽIŠČE - SÝLUPONT, 15.50 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODŽEJELA: MLADI GRŠKI KMETJE, 15.55 OTROŠKI PROGRAM: OP! 17.00 POROČILA OB PETIH, VREME, ŠPORT, 17.25 UGRIZNIMO ZNANOST, ODDAJA O ZNANOSTI, 17.55 OSMI DAN, 18.30 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TARČA, 21.25 PRAVA IDEJA! 22.00 ODMEVNI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 OSMI DAN, 23.35 PANOPTIKUM, 0.30 UGRIZNIMO ZNANOST, ODDAJA O ZNANOSTI, 0.55 DNEVNIK, 1.20 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.05 INFO-KANAL

ČETRTEK, 20.11.2014, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP! 9.00 ZABAVNI KANAL, 11.00 DOBRO JUTRO, 13.50 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 14.50 POSEBNA PONUDBA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 15.40 EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR, 16.00 TOČKA PRELOMA, 16.40 MOSTOV - HIDAK: TEŽIŠČE - SÝLUPONT, 17.20 LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA, 18.05 ZGODOVINA SVETA: DOBA PLENJEV, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 19.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.45 ŽREBANJE DETELJICE, 20.00 NEDOKONČANO ŽIVLJENJE, AMERIŠKO-NEMŠKO-KANADSKI FILM, 21.45 SODOBNA DRUŽINA (III), AMERIŠKA NANIZANKA, 22.10 ZADNJA RAPSODIJA, MADŽARSKI FILM, 23.25 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.15 ZABAVNI KANAL

***

TISK:

TISKARNA KLAR

Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

e-mail:

porabje@mail.datanet.hu

ISSN 1218-7062

tel.:

94/380-767;

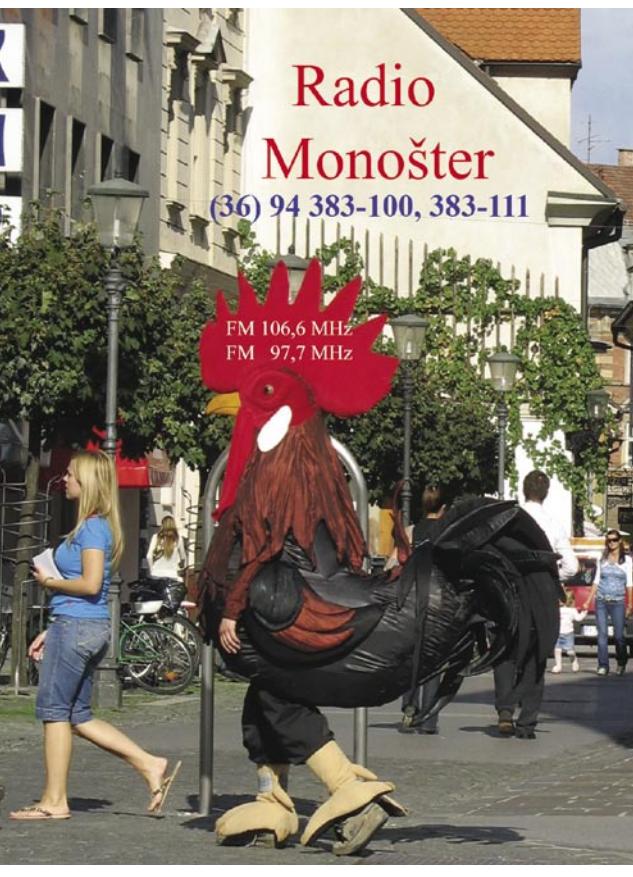
fax:

94/380-767;

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 USD ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUH

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM
Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić

H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1;

tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@mail.datanet.hu

ISSN 1218-7062

TISK:

TISKARNA KLAR

Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Številka bančnega računa: HU15

1174 7068 2000 1357 0000 0000,

SWIFT koda: OTPVHUH